

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเอกสารและการสำรวจ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

การวิจัยเอกสาร

ผู้วิจัยศึกษาสภาพและปัญหาของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary) โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประเภทต่าง ๆ คือ จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ เอกสารจากกองโรงเรียนสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ระเบียบ คำสั่ง พระราชบัญญัติ บันทึกรายงานการประชุม และเอกสารอื่น ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ หนังสือวารสาร บทความ สรุปลงการสัมมนา งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน 20 โรงเรียน

การสำรวจ

ในการดำเนินการวิจัยแบบสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลจากกองโรงเรียนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปรากฏว่ามีโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาทั่วประเทศ จำนวน 40 โรงเรียน มีผู้บริหารและครูซึ่งถือเป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้ 1,093 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ โรเบิร์ต วี เครีชี และ เดย์เล่ (Robert V. Krejcie and Dayle W. Morgan, 1970) โดยมีค่าความเชื่อมั่น (level of confidence) ที่ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 323 คน ซึ่งได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling Technique) ดังต่อไปนี้ คือ

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนออกตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้เกิดการกระจายของข้อมูลที่จะได้รับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนจาก 4 ภาค มาภาคละ 5 โรงเรียน รวม 20 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างครูมาโรงเรียนละ ร้อยละ 45 ของครูโรงเรียนนั้น ๆ

ได้กลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ภาค	ชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	อำเภอ	จังหวัด	จำนวนครูที่เป็นประชากร	จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
เหนือ	1. ธรรมราชศึกษา	เมือง	เชียงใหม่	46	20
	2. เมธีวัชร	เมือง	ลำพูน	49	22
	3. วิสุทธวิทยากร	เมือง	ลำปาง	44	19
	4. ศักดิ์สุนันท์วิทยา	แม่พริก	ลำปาง	22	9
	5. พยุหะวิทยา	พยุหะคีรี	นครสวรรค์	47	21
กลาง	6. วรดิษฐ์วิทยาประสุทน์	เมือง	อ่างทอง	30	13
	7. นายกัฒนากร วัดอุดมธานี	เมือง	นครนายก	19	8
	8. นายกัฒนากร วัดเลชธรรมกิตต์	บ้านนา	นครนายก	23	10
	9. วินิตศึกษา	เมือง	ลพบุรี	116	52
	10. สุธีวราชภัฏรังสฤษฏี	เมือง	ปราจีนบุรี	18	8
อีสาน	11. อุลวิทยากร	เมือง	อุบลราชธานี	23	10
	12. สมเด็จ	เมือง	อุบลราชธานี	40	18
	13. วัดหลวงวิทยา	เมือง	ศรีสะเกษ	17	7
	14. มหานุทธาราม	เมือง	ศรีสะเกษ	37	16
	15. มัชฌิมวัดกลาง โกสุม	โกสุมพิสัย	มหาสารคาม	16	7
ใต้	16. แจ้งวิทยา	เมือง	สงขลา	32	14
	17. สมานคุณวิทยาทาน	หาดใหญ่	สงขลา	51	22
	18. นุทธมงคลนิมิตร	เมือง	ภูเก็ต	35	15
	19. สุวรรณรังสฤษฏีวิทยาลัย	เมือง	เพชรบุรี	42	18
	20. วัดบ้านโป่งสามัคคีคุณูปถัมภ์	บ้านโป่ง	ราชบุรี	33	14
					323

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงเรียนในด้านการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยการออกไปทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรทอง ศรีมหาโพธิ์ จ. ปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2533 เพื่อหาโครงสร้างแบบสัมภาษณ์และใช้ประกอบการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งในแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1.1 คำถามเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงเรียน, การบริหารและการดำเนินงาน, การจัดการเรียนการสอน, ปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

1.2 คำถามเกี่ยวกับ นโยบาย วัตถุประสงค์ และการบริหารงานในปัจจุบันของโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

1.3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือ ปัญหาในอนาคตและแนวทางแก้ไข ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

2. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยแนวคิดของ สุวิมล เอกอรุ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในกรุงเทพมหานคร อีกทั้งได้ศึกษาด้านการบริหารโรงเรียนจากหลักการบริหารการศึกษาทั่วไปของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคู่มือการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและเติมคำ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบแบบเติมคำ เกี่ยวกับสภาพของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรม และด้านความร่วมมือที่ได้รับ จำนวน 51 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า เกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียนเอกชน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรม และ ด้านความร่วมมือที่ได้รับ จำนวน 39 ข้อ

การให้คะแนน กำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด	5	คะแนน
เห็นว่าเป็นปัญหามาก	4	คะแนน
เห็นว่าเป็นปัญหาปานกลาง	3	คะแนน
เห็นว่าเป็นปัญหาน้อย	2	คะแนน
เห็นว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด	1	คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในแก้ไข ปัญหาของโรงเรียนเอกชน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ด้านกิจกรรม และด้านความร่วมมือที่ได้รับ จำนวน 4 ข้อ

เมื่อสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหา และแก้ไขภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม หลังจากนั้นได้นำไป ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง และความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 4 ท่าน คือ

1. นายชงค์ วงษ์จันทร์ ประธานคณะกรรมการการพัฒนารองเรียนเอกชน การกุศลของวัด
2. รองศาสตราจารย์ ประภาศรี สีหอำไพ ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ประยูร ศรีประสาธน์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้ตรวจสอบ นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง หนึ่ง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยม วัดใหม่กรงทอง จำนวน 15 คน เพื่อนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาช (Cronbach) (ประคอง
กรรณสูตร, 2528) จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_x} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

n = จำนวนข้อคำถาม

S^2_i = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2_x = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ปรากฏได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่เป็นคำถามแบบเลือกตอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.867

แบบสอบถามส่วนที่เป็นแบบประเมินค่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.954

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้วใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำเสนอต่อ
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่
เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร
และแจกแบบสอบถามให้กับครู พร้อมทั้งเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่ครูด้วยตนเองทั้งสิ้น 323 ฉบับ ได้รับคืน 310 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 99.07
4. หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
ทั้งหมด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.88 ดังปรากฏรายละเอียด
ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงชื่อโรงเรียน เอกชน การกุศล จำนวนผู้บริหาร ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และการแจกแบบสอบถาม

ลำดับที่	รายชื่อโรงเรียนเอกชนการกุศล ของวัดในพระพุทธศาสนาที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน ผู้บริหารที่ สัมภาษณ์	จำนวนครู ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนแบบ สอบถามที่ แจกไป	จำนวนที่ ได้รับคืน	ร้อยละ
1	ธรรมราชศึกษา	1	20	20	18	90.00
2	เมธีวิจิตร	1	22	22	20	90.91
3	วิสุทธวิทยา	1	19	19	18	94.74
4	ศักดิ์สุนันท์วิทยา	1	9	9	8	88.89
5	พยุหะวิทยา	1	21	21	19	90.48
6	วงดิตถ์วิทยาประสูทน์	1	13	13	12	93.31
7	นายกัฒนากร วัดอุดมธานี	1	8	8	8	100.00
8	นายกัฒนากร วัดเลชธรรมกิตต์	1	10	10	8	80.00
9	วินิตศึกษา	1	52	52	47	90.38
10	สุธีวราษฏร์รังษฤษฎี	1	8	8	8	100.00
11	อุบลวิทยากร	1	10	10	10	100.00
12	สมเด็จ	1	18	18	17	94.44
13	วัดหลวงวิทยา	1	7	7	7	100.00
14	มหาพุทธาราม	1	16	16	15	93.75
15	มัธยมวัดกลางโกสุม	1	7	7	7	100.00
16	แจ้งวิทยา	1	14	14	14	100.00
17	สมานคุณวิทยาทาน	1	22	22	20	90.91
18	พุทธมงคลนิมิตร	1	15	15	14	93.33
19	สุวรรณรังษฤษฎีวิทยาลัย	1	18	18	16	88.89
20	วัดบ้านโป่งสามัคคีคุณูปถัมภ์	1	14	14	14	100.00
	รวม	20	323	323	300	92.88

5. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเอกสาร โดยการสรุปประเด็นและนำเสนอในรูปการบรรยาย
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการ

การวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science-x : SPSS-x) ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในด้านบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรม และด้านความร่วมมือที่ได้รับ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 กำหนดค่าคะแนนของแต่ละข้อ โดยแบ่งออกเป็นระดับตามวิธีการของ ลีเคิร์ท (Likert) (John W. Best, 1970) หลังจากนั้นนำข้อมูลมาแปลความหมายของคะแนน คิดตามเกณฑ์ของ จอห์น ดับเบิลยู เบสต์ (John W. Best, 1970) ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	เป็นปัญหาปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	เป็นปัญหาเล็กน้อยที่สุด

2.3.2 นำคะแนนของแต่ละข้อคำถาม หาค่ามัชฌิมเลขคณิต

(Arithmetic Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร, 2525})$$

เมื่อ $\bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การคำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$SD. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร, 2528})$$

เมื่อ SD. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$\sum fx$ = ผลคูณระหว่างความถี่ของคะแนน

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาของโรงเรียนเอกชน

การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรม และด้านความร่วมมือที่ได้รับ ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด นำมาสรุปเป็นความเรียง